

νόμοι διέπουν τὰς κινήσεις τῶν ἀστέρων τούτων, τῶν μόλις γνωστῶν; Μόλις μετὰ παρατηρήσεις αἰῶνων πολλῶν θὰ καταστῆ δυνατὸν νὰ ὀρισθῶσιν αἱ μετακινήσεις, αἰτίαι σχεδὸν παρέρχονται ἀπαρατήρητοι κατὰ τὸν βίον ἐνὸς ἀνθρώπου. Πρὸς διαφώτισιν τῶν μεγάλων τούτων προβλημάτων καταρτίζονται χάρται καὶ συντάσσονται κατάλογοι. Ἄλλ' ὅποια εἶνε αἱ ἀπαντῶμεναι δυσχεραῖαι! Ὁ ἀστρονόμος ὀφείλει κεκλιμένος ἐπὶ τῶν νώτων νὰ διέλθῃ νύκτας ὀλοκλήρους, μὲ τὸ ὄμμα εἰς τὸ τηλεσκόπιον ἵνα δυνηθῆ νὰ παρακολουθήσῃ τὴν κίνησιν τῶν ἀστέρων. Καὶ μεθ' ὅλην ταύτην τὴν ἐπιμονὴν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν, πόσα ἄραγε εἶνε τὰ συμβαίνοντα σφάλματα; Ἀπὸ τοῦ Ἰππάρχου ἤρξατο ἡ σύνταξις μεγάλων καταλόγων, ὡς τῶν τοῦ Πιάτζη, τοῦ Λακλάνδ, τοῦ Μπαγύ, τοῦ Ἀργελάνδρου κτλ. Καὶ ὅμως ἐν μὲν τῷ βορείῳ ἡμισφαιρίῳ κατεγράφησαν μόνον 324,188 ἀστέρων, ἐν δὲ τῷ νοτίῳ 133,659. Πηνελόπειος ἰστός τὸ ἔργον, διότι ἅμα ὡς περατωθῆ, ἐγείρονται ἀμφιβολαὶ περὶ τῆς ἀκριθείας του καὶ ζητεῖται ἔλεγχος. Ἀπὸ τοῦ 1865, δεκάς ἀγγλικῶν καὶ γερμανικῶν ἀστεροσκοπειῶν ἤρξαντο τοῦ καθορισμοῦ τῶν θέσεων 130,000 ἀστέρων καὶ ὅμως ἡ ἐργασία πολὺ ἀπέχει τοῦ πέρατος. Δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι καὶ μετὰ κόπους ἑκατονταετηρίδος ὀλοκλήρου οὐδέποτε συνετάχθη ἀκριθῆς οὐράνιος χάρτης.

Ἄλλὰ διὰ τῆς φωτογραφίας ἡ ὄψις τῶν πραγμάτων μεταβάλλεται. Αὐτὸ τὸ στερεῶμα θὰ ἀποτυπωθῆ ἐπὶ τῶν φωτογραφικῶν πλακῶν καὶ πᾶσα πλάνη εἶνε ἀδύνατος. Ὁ ἀστρονόμος Στροῦβες συνέκρινε μέρος τοῦ οὐρανοῦ φωτογραφικοῦ χάρτου τῶν ἀδελφῶν Ἄνρῦ πρὸς τὸ ἀντίστοιχον μέρος τοῦ χάρτου τοῦ Ἀργελάνδρου, εἶρε δ' ὅτι ἐπὶ ἐπιφανείας τεσσάρων τετραγωνικῶν μέτρων ὁ δεῦτερος χάρτης περιέχει πεντακισχιλίους ἀστέρας, ἐνῶ ὁ πρῶτος περιέχει ἑκατὸν καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδας.

Ὁ μέγας χάρτης ὅστις πρόκειται νὰ συνταχθῆ νῦν τῆ ἀποφάσει τῆς ἐν τῷ Ἀστεροσκοπεῖῳ τῶν Παρισίων συνελευθούσης διεθνούς συνόδου, θὰ περιλάβῃ οὐ μόνον τοὺς εἰς γυμνὸν ὀφθαλμὸν ὄρατους ἑξακισχιλίους ἀστέρας, ἀλλὰ καὶ τὰ 15 ἢ 20 ἑκατομμύρια τῶν ἀστέρων τῶν ὄρατῶν διὰ τῶν ἰσχυροτάτων τηλεσκοπίων. Τὸ ἔργον τῆς συντάξεως τοῦ χάρτου κατανεμόμενον μετὰξὺ δώδεκα ἀστεροσκοπειῶν, πιστεύεται ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ περατωθῆ ἐντὸς δεκαετίας. Ὁ χάρτης οὗτος θὰ ἀποτελεσθῆ ἐκ 1800—2000 φύλλων, ἀπαραιτήτων, ὅπως παρασταθῆ εἰς κλίμακα ἀνάλογον ἢ ἐπιφάνεια τῆς οὐρανοῦ σφαίρας. Εἰς τοὺς ἐπιγενομένους θὰ κληροδοτηθῆ οὕτως ἀκριθῆς ὁ χάρτης τοῦ οὐρανοῦ στερεῶματος κατὰ τὸ τέλος τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος,

καὶ ὅτε οἱ μέλλοντες ἀστρονόμοι θὰ ἐπιχειρήσωσι πάλιν τὴν ἀπογραφὴν τοῦ οὐρανοῦ, μετ' ἀκριθείας θὰ ἀνεύρωσιν τὰς ἐν αὐτῷ ἐπελθούσας μεταβολὰς καὶ ἐκ τούτων βεβαίως θὰ συναγάγωσι σπουδαῖα συμπεράσματα.

Ἄλλ' ὁ φωτογραφικὸς ὀφθαλμὸς οὐ μόνον διακρίνει καὶ καθορίζει τὴν θέσιν τοῦ ἀστέρος, ἀλλὰ δύναται νὰ ἐκτιμήσῃ καὶ τὴν χημικὴν αὐτοῦ σύνθεσιν. Ὅποια ἀπόψεις ἀνοίγονται εἰς τὴν ἀστρονομίαν! Μόλις ἡ ἡὼς τῆς ἐπιστήμης καταυγάζει τὸν κόσμον! Τὸ ἐν Παρισίαις ἀστρονομικὸν συνέδριον ἔσται ὁ κρίκος ὁ ἐνῶν τὸ παρὸν πρὸς τὸ μέλλον. Συνέταξε τὸ πρόγραμμα τῶν γενησομένων ἐργασιῶν καὶ εἰς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ κόσμου θὰ ἀρχίσῃ συγχρόνως τὸ ἔργον! Ἡ ἀνακάλυψις τοῦ Δαγέρρου θὰ ἀποκαλύψῃ ἡμῖν τὰ ἄδυτα τῆς οὐρανοῦ σφαίρας. Ἡ γῆ γηράσκει, ἀλλ' ἡ ἀνθρωπίνη μεγαλοφυΐα, ἡ αἰεὶ ἠθῶσα διασχίζει θριαμβευτικῶς τὴν πυκνὴν ἀχλὺν, τὴν καλύπτουσαν τὰ μυστήρια τῆς δημιουργίας.

Δ. Κ.

ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ ΠΕΡΙ ΛΕΣΣΕΨ

Ὁ βίος τοῦ Φερδινάνδου Λεσσέψ δὲν ἦτο βέβαια φυσικὸν νὰ διαρρέυσῃ ὡς ὁ τοῦ τυχόντος γαιοκτήμονος ἄνευ ἐνδιαφερόντων ἐπεισοδίων, τὸ δὲ περιεργότερον μετὰξὺ τῶν πλείστων τοιούτων εἶνε τὸ ἐξῆς, ὅπερ ἀνεκάλυψε καὶ διεκωδύνισεν ὁ βερολιναῖος τύπος κατὰ τὴν τελευταίαν τοῦ μεγαλοφυοῦς Γαλάτου διατριβὴν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας.

Ὁ Λεσσέψ καὶ ὑπὸ σωματικὴν ἔποψιν εἶνε ἐν ἐκ τῶν ἐκτάκτων ἐκείνων φαινομένων, εἰς τὰ ὅποια ἡ φύσις ἐχάρισεν ὅσῃν δύναται νὰ χαρίσῃ ρώμην καὶ εὐεξίαν διὰ νὰ παρατείνωσι τὸν ἐπὶ γῆς δραστηριώτατον βίον των μέχρις ἑκατὸν καὶ πλέον ἐτῶν. Τώρα, ὀγδοήκοντα καὶ δύο ἐτῶν γέρων, διατηρεῖ ὁ δαιμόνιος ἀνὴρ ὄλην τὴν δροσερότητα τῆς νεανικῆς τῶν ἐγγόνων του ἡλικίας, περὶ αὐτοῦ δὲ τοῦλάχιστον ἀληθεύει ἡ ἀραβικὴ ἐκείνη ρῆσις, καθ' ἣν οἱ ἥρωες εἶνε πάντοτε προωρισμένοι δις κατὰ σειρὰν ν' ἀπολαύσωσι τοῦ ἐπιγείου βίου. Χηρεύσας ὡς πατὴρ ἀγέλης ὄλης τέκνων ἐνυμφεῦθη πρὸ δεκαετίας μόλις, ἦτοι ἡλικίας 68 ἐτῶν, δεκαοκταετίδα νεάνιδα, ἐξ ἧς ἐγέννησεν ἄλλην ἡμίσειαν δωδεκάδα τέκνων. Τὸ ἀπίστευτον ὅσον καὶ γόνιμον τοῦτο συνοικέσιον συνωμολογήθη κατὰ τὸν ἀκόλουθον ρωμαντικώτατον τρόπον. Ὁ Λεσσέψ ἐσύχναζε τακτικῶς κατὰ τὰς περιοδικὰς ἐν Παρισίαις διατριβάς, του παρά τινα παλαιόθεν γνωστῆ αὐτῷ οἰκογενείᾳ, ἐπρωτίμα δὲ νὰ συνδια-

λέγεται μετὰ τῶν εὐγενῶν τοῦ οἴκου ἐκείνου θυγατέρων, πρὸς ἃς δὲν ἀπέκαμνε νὰ διηγῆται τὰς περιδείας του καὶ τὰ ποικίλα κατ' αὐτὰς ἐπισηδιά του. Μνημονεύσας ἡμέραν τινὰ καὶ τῶν ἀνὰ τὴν Παλαιστίνην ὀδοποριῶν του ἀνεφεν, ὅτι ἐνεκα τῆς χηρείας του ἦτον ἐκτεθειμένος εἰς πολλοὺς ἀπὸ μέρους τῶν Ἀράβων κινδύνους, οἱ ὅποιοι συχνότατα τὸν παρηνώχλων δι' ὑπόπτων ἐρωτήσεων, διότι οἱ καλοὶ ἐκεῖνοι ἄνθρωποι δὲν κατῴρθωσαν ποτὲ οὐδὲ νὰ φαντασθῶσι κἄν, ὅτι δύναται νὰ ζήσῃ ὁ ἄνθρωπος ἄνευ συζύγου. Ἡ ὠραιότητα ἐκ τοῦ γυναικείου του ἀκροατηρίου ἐτόλμησε καὶ ἠρώτησε τὸν Λεσσέψ, διατὶ τότε δὲν νυμφεύεται λοιπόν;— Διότι εἶμαι γέρων ἤδη, ὑπέλαβεν ὁ Λεσσέψ, καὶ μετ' ὀλίγον προσέθηκε, «καὶ διότι μόνον νέαν γυναῖκα δύναμαι νὰ ἀγαπήσω, καὶ διότι καμμία βέβαια νέα δὲν θέλει νὰ με πάρῃ.»—Τίς οἶδε, ἀπήντησε τότε ἡ σεμνὴ κόρη καὶ ἔμεινε συλλογισμένη. Ὁ Λεσσέψ ἤρχισε νὰ διηγῆται ἄλλα πράγματα καὶ μεταξὺ λόγων ὠμίλησε καὶ περὶ τῶν ὠραίων τῆς Ἰεριχθὺς ρόδων, τὰ ὅποια ἔχωσι μάλιστα τὴν περιεργὸν ιδιότητα ν' ἀνθίζουν ἀφοῦ μακρυνθῶν καὶ ξηρανθῶν, ἅμα τὰ βάλῃ τις εἰς τὸ νερόν.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ὅταν πάλιν ἐπισκέφθη κατὰ τὴν συνήθειάν του ὁ Λεσσέψ τὴν οἰκογένειαν, ἡ ὠραία κόρη τὸν ἐπλησίασε καὶ προσφέρουσα ἐντὸς ποτηρίου ρόδον δροσερώτατον εἶπε πρὸς τὸν Λεσσέψ:—«Ὅ,τι θαῦμα ἔκαμε τὸ νερόν εἰς αὐτὸ τὸ ρόδον, τὸ ἴδιον ἡμπορεῖ νὰ κάμῃ καὶ ὁ ἔρωσ εἰς τὴν γεροντικὴν ἡλικίαν.» Ὁ Λεσσέψ δὲν ἐχρειάσθη πολλὴν ὥραν διὰ νὰ ἐννοήσῃ τὸν ὑπαινιγμόν, καὶ μετ' ἀγάπης ἀτενίζων πρὸς τὴν κόρην εἶπεν· «Ἄν ἔχῃς τὸ θάρρος, κόρη μου, νὰ ἐνώσης τὴν τύχην σου μετὰ τὴν ἰδικὴν μου, ἰδοῦ, ἔχεις τὴν χεῖρά μου!»—Ὁ γάμος οὗτος ὑπῆρξεν εὐτυχέστατος, καὶ ἡ μετὰ δεκαετῆ σήμερον συμβίωσιν ἀμμαιοτάτη γυνή, ἣτις συνώδευσε τὸν ἐπιχειρηματικώτατον σύζυγον κατ' ὅλα τὰ μακρὰ καὶ ἐπίπονα ταξείδια του, ὅταν ἀρχίσῃ ὁ Λεσσέψ καμμίαν διήγησιν, κρέματα αὐτὴ ἀπὸ τῶν χειλέων του καταγοητευμένη.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Καθὼς ὁ εἰς δριμύτατα ποτὰ συνεθισθεὶς οὐρανίσκος ἀποστρέφεται ἐπὶ τέλους καὶ τὰ ἡδύτατα τῶν σικέρων, οὕτω καὶ ὁ εἰς ὕβρεις τερπόμενος λαὸς προτιμᾷ πάσης ἄλλης ἀναγνώσεως τὰς λοιδορίας ἐφημερίδας.

Ἐὰν ἡ πραγματικότης εἶνε παροδικὴ καὶ ἡ

ιδέα ἀθάνατος, τότε τὸ ιδεῶδες ἀποτελεῖ τὴν πραγματικότητά.

Οἱ μεγαλοφυεῖς ἄνθρωποι ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ αἰνίγματα· γίνονται καταληπτοὶ μόνον ἀφοῦ ἀποκαλύψωσι τί κρύπτουσιν ἐν τῷ νῷ αὐτῶν.

Καλλίτερον νὰ ἔχῃ τις δύο νόσους παρά δύο ἰατρούς.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Χρησιμωτάτη τελειοποίησις ἐφηρμόσθη ἐσχάτως εἰς τὰ ὠρολόγια τοῦ θυλακίου ὑπὸ Γάλλου τινὸς ὀνόματι Ἀρμάνδου Στόμπ. Ἡ τελειοποίησις αὕτη ἐκπληροῖ ἀνάγκην λίαν αἰσθητὴν εἰς πολλὰς περιπτώσεις. Ἐνοικιάζει τις π. χ. ἄμαξαν ἢ λέμβον μετὰ τὴν ὥραν, παίξει σφαιριστήριον κτλ. Ἡ ὥρα εἶνε 1,25', ἐγκαταλείπει δὲ τὴν ἄμαξαν ἢ τὴν λέμβον τὴν 4,57'. Πρὸς ἀκριβῆ ἐξεύρεσιν τῆς παρελθούσης ὥρας ἀπαιτοῦνται ὑπολογισμοὶ οὐχὶ ἄσκοποι, ἀπατάται δὲ τις ἐνίοτε καὶ πολλὰς λησμονεῖ τὴν ὥραν τῆς ἀναχωρήσεως. Τὸ νέον ὠρολόγιον καταργεῖ πᾶσαν δυσκολίαν. Ρίπτων τις ἐπ' αὐτοῦ ἀπλοῦν βλέμμα εὐρίσκει σημειωμένον μετὰ μθηματικῆς ἀκριβείας τὸ ζητούμενον. Ὁ τρόπος δὲ εἶνε ἀπλούστατος. Ἐπὶ τῆς πλακῆς τοῦ ὠρολογίου, παρά τὸν μικρὸν δίσκον τῶν δευτερολέπτων, εὐρίσκειται ἕτερός τις δίσκος, σημειῶν τὰς δώδεκα ὥρας, καὶ ἔχει δύο δείκτας ὡς πάντα τὰ ὠρολόγια. Τὸ ὠρολόγιον οὕτω δεικνύει δις τὴν ὥραν, τὸ μὲν ἐπὶ τῆς κυρίας πλακῆς, τὸ δὲ ἐπὶ τοῦ προσθέτου μικροῦ δίσκου. Ἐκ πρώτης ὄψεως τοῦτο φαίνεται ἀνωφελὴς πολυτέλεια, ἀλλ' ἡ ὑπαρξίς τοῦ μικροῦ δίσκου ἔχει τὸν λόγον τῆς. Ἐὰν τις πιέσῃ μικρὸν ἐλατήριο, τεθειμένον εἰς τὴν ἄκρην τοῦ ὠρολογίου, οἱ δύο δείκται τοῦ προσθέτου δίσκου φέρονται ἀμέσως ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς μεσημέριας, ἐντεῦθεν δὲ ἄρχονται ἐκ νέου τῆς πορείας αὐτῶν. Ἐν τούτῳ ἔγκειται ἡ εὐφυὴς τελειοποίησις τοῦ Γάλλου ἐφευρέτου. Καὶ τῷ ὄντι εἶνε 4,8', μ. μ. λόγου χάριν ἀνέρχεσθε εἰς τὴν ἄμαξαν· πιέξετε τὸ μικρὸν ἐλατήριο καὶ οἱ δείκται ἐπανέρχονται εἰς τὴν μεσημέριαν. Ὅταν παραιτήσῃτε τὸ ὄχημα, ὁ μικρὸς δίσκος δεικνύει 2,45'. Ἄρα ἐκρατήσατε αὐτὸ ἐπὶ δύο ὥρας καὶ τεσσαράκοντα πέντε λεπτά. Τὸ ὠρολόγιον εἶνε ἐν ταῖς κοιναῖς τοῦ βίου χρεῖαις κατὰ τοσοῦτον προτιμότερον τοῦ χρονομέτρου, ὅπερ ἄλλως εἶνε ἀπαραίτητον διὰ πᾶσαν λεπτομερῆ καὶ ἀκριβῆ παρατήρησιν, καθόσον καὶ εὐθηνότερον εἶνε καὶ ὁ μηχανισμὸς αὐτοῦ πολὺ ἀπλοῦστερος διορθούμενος ἐν περιπτώσει βλάβης, ὑπὸ οἰοῦδῆποτε ὠρολογοποιῷ.

Ἐμνημονεύθη ἤδη ἐν τῇ «Ἐστία» τὸ περιεργὸν φαινόμενον τῆς παρατηρηθείσης γεωγραφικῆς ἀλλοιώσεως τῶν παραλίων τῆς Βαλτικῆς. Συγκρίνων τις τὸν ὑπὸ τοῦ Ρώσου κ. Βενουκόφ καταρτισθέντα ἐ-